

Helse- og omsorgskomiteen

Oslo, 28. april 2021

## **MERKNADER TIL REPRESENTANTFORSLAG 222 L OM Å GI OFFENTLIG AUTORISASJON TIL NAPRAPATER, OSTEOPATER, PARAMEDISINERE OG LOGOPEDER**

Som en av høringsinstansene vil Norsk Fysioterapeutforbund (NFF) med dette benytte muligheten til å uttrykke sterk bekymring for forslaget om å fremskynde autorisasjonsprosessen når det gjelder osteopater, naprapater, logopeder og paramedisinere. NFF mener at konsekvensen forslaget vil ha for helsetjenesten og pasientene ikke er godt nok belyst. Hensyn til utredningsinstruks tilsier at dette representantforslaget bør avvises. Det finnes ingen tungtveiende grunner til å fremskynde behandlingen av autorisasjonssaken nå.

Norsk Fysioterapeutforbund mener det er avgjørende å minne om at en autorisasjon skal være en bekreftelse på at en utøver oppfyller de formelle og faglige krav som stilles gjennom autorisasjonsbestemmelsene. NFF mener at autorisasjon av nye helsepersonellgrupper må grundig utredes og konsekvensvurderes for å sikre en forsvarlig og bærekraftig helsetjeneste også i framtiden. En politisk beslutning om å autorisere disse gruppene nå, uten at vilkårene er oppfylt og uten at høringsinstansene har hatt mulighet til å fremføre sine argumenter, vil derfor måtte anses som svært kontroversiell.

I våre videre merknader forholder vi oss kun til forslaget om autorisasjon av osteopater og naprapater.

### **Autorisasjon skal sikre kvalitet**

Hovedformålet med autorisasjon er å styrke sikkerheten for pasienter, og det gjøres best ved å sikre at enkelte grupper helsepersonell har særskilt kompetanse for yrkesutøvelse innenfor helsetjenesten. Et annet formål med autorisasjonen er at det skal skape forutsigbarhet og sikkerhet for at bruk av bestemte titler innebærer visse kvalifikasjoner. Dette hensynet gjelder både overfor pasienter så vel som overfor annet helsepersonell som samarbeider med vedkommende yrkesgruppe. Den enkelte pasient og helsepersonellet skal kunne orientere seg i tjenesten og finne fram til riktig behandling. I et samfunnsperspektiv betyr dette at allmennheten har tillit til yrkesutøverne i helsetjenesten.

Gjennom autorisasjonsordningen kan det settes faglige premisser for utdanningens innhold. Kravet om autorisasjon av helsepersonell etter fullført og bestått utdanning innebærer på denne måten en kvalifikasjonskontroll. Krav om autorisasjon skal videre sikre et minimum av kvalifikasjoner for grupper av helsepersonell, for dermed å minimalisere risiko for skade og feil ved deres yrkesutøvelse.

Autorisasjonsinstituttet skal bidra til at autorisert helsepersonell fyller de krav som offentlige myndigheter stiller til utøvelse av virksomhet. Det er både i samfunnets og enkeltpersoners interesse at offentlige myndigheter kan beskytte befolkningen mot handlinger, undersøkelser, behandling, oppfølging fra ukyndige utøvere. Myndighetene må avgjøre hvilke personellgrupper som skal få det kvalitetsstempel en autorisasjon innebærer. Avgjørelsene må være tuftet på kunnskap.

### **Vilkår for autorisasjon i Norge**

Utvelgelsen av helsepersonellgrupper som skal omfattes av autorisasjonsordningen, skal skje på bakgrunn av tre hovedkriterier:

- 1) Utdanning
- 2) Yrkesrollens karakter og innhold, herunder hensynet til pasientsikkerhet og skadepotensialet
- 3) Internasjonale forhold

Etter 2008 har departementet foreslått en rekke tilleggskriterier som også skal tas i betraktning når autorisasjonssøknader skal vurderes. Disse er:

- Utdanningens helsefaglige innhold
- Mulighet for dobbelautorisasjon
- Forskningsresultater om behandlingens virkning
- Helsetjenestens tilgjengelighet
- Behovet for helsetjenesten
- Andelen yrkesaktive innenfor helsetjenesten

### **Helsedirektoratets anbefalinger fra 2005 og 2019**

Spørsmålet om autorisasjon av henholdsvis osteopater og naprapater er som tidligere nevnt utredet og vurdert flere ganger. Første gang i 2005 og siste gang i 2019, og de finner ikke grunnlag for å anbefale autorisasjon av verken osteopater eller naprapater. Helsedirektoratet mente at de tre hovedvilkårene og tilleggsvilkår ikke var oppfylt, og anbefalte dermed ikke autorisasjon. Utredningen er vedlagt til orientering.

### **Manglende vurdering av andre løsningsforslag**

I 2014 uttalte Bent Høie<sup>1</sup>: - Det er viktig med sterke fagprofesjoner, men en utvikling med stadig nye autoriserte grupper kan føre til en mer fragmentert og profesjonsdelt helse- og omsorgstjeneste. Videre uttalte han at pasientsikkerhet blir ivaretatt ved at helsepersonelloven uansett vil gjelde for personell som arbeider i helse- og omsorgstjenesten og yter helsehjelp. For personell utenfor helse- og omsorgstjenesten vil brukernes sikkerhet og forbrukervern bli ivaretatt innenfor rammen av lov om alternativ behandling.

En av de største utfordringene i helsetjenesten i dag er å få til helhetlige, samordnede og gode pasientforløp. Dette gjelder ikke minst for gruppen av pasienter med muskel- og skjelettlidelser. En ytterligere fragmentering av tjenesten vil kunne bidra til større koordineringsutfordringer og for pasientene vil det kunne skape usikkerhet og forvirring. Norsk Fysioterapeutforbund er enig med Høies betraktninger fra 2014 om at fragmentering av helse- og omsorgstjenesten er et stort problem.

---

<sup>1</sup> <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/Onsker-ikke-a-autorisere-nye-personellgrupper/id765156/>

Departementet beskriver i utredningen at de faglige kvalifikasjonene til osteopater og naprapater må vurderes før de kan gis autorisasjon. Dersom utdanningen ikke holder faglig mål til å inngå i norsk helsetjeneste må det stilles tilleggskrav for at de skal autoriseres. HOD påpeker at det må sikres et gitt faglig nivå før autorisasjon, kanskje må de to gruppene ta ytterligere utdanning for å være på et tilfredsstillende nivå i Norge. Norsk Fysioterapeutforbund mener derfor det burde vurdert en alternativ løsning på ønsket fra osteopater og naprapater om egen autorisasjon. Det kunne for eksempel vært at de ble vurdert til autorisasjon innenfor en allerede autorisert helseprofesjon som fysioterapeut eller kiropraktor. En slik løsning kunne bidratt til redusert fragmentering og pasientene ville kunne bli sett og møtt med større helhet. Denne muligheten burde etter vårt synspunkt vært utredet.

### **Manglende konsekvensutredning**

Fordi Stortinget før jul vedtok at alternativ behandling skal momsbelegges, er det grunn til å tro at hvis osteopater og naprapater autoriseres vil det kunne medføre at mange andre grupper av alternative behandlere vil søke om, og gå politisk vei, for å bli autorisert som helsepersonell. Norsk Fysioterapeutforbund mener at krav om mva. på alternative behandling ikke kan være et argument for autorisering til offentlig tjeneste. Og fordi vilkårene for å få autorisasjon med dette blir satt til side, blir det svært vanskelig for myndighetene å argumentere mot autorisasjon når disse søknadene kommer. Og dermed står hele autorisasjonsinstituttet i fare for å undergraves.

Det er videre ikke vurdert hvilke konsekvenser autorisasjon av osteopater og naprapater vil kunne få for allerede autoriserte fagprofesjoner.

Vennlig hilsen

Gerty Lund (sign.)  
forbundsleder

Stian Rugsveen Engen (sign.)  
generalsekretær